

CSENDES ÉJ

1818-ban vándorszínészek egy csoportja az osztrák Alpok kis városaiban és falvaiban előadásokat tartott. Egy este a színészek Salzburg közelébe, Obendorf kis falujába érkeztek, hogy a karácsonyi történet évenkénti előadását megtartsák. A terv szerint az előadást a St.Nicholas templomban szerették volna megtartani, viszont az orgona fűjtatóját az egér megrágta, amit az előadás idejére nem tudtak megjavítani. Ezért az előadást egy magánlakásban mutatták be, amin Josef Mohr, a helyettes lelkész is részt vett. Mohr-ra a történet előadásának egyszerűsége és a színészek őszintesége olyan nagy hatást gyakorolt, hogy a karácsonyi történet igazi jelentőségén elkezdett elmélkedni. Az előadás után Mohr a frissen esett hóban, egy kis hegyi ösvényen hazafelé ballagott. Letekintve az alatta elterülő kis falura, mély hatást gyakorolt rá a téli éjszaka ragyogó szépsége és magasztos csendje. Ahogy gondolatai az első Karácsonyra visszatértek, amikor az angyalok azon a szent éjen a félelemtől remegő pásztorokkal az örömhírt közölték, Mohr elméjében egy vers kezdett formálódni, ami így kezdődött: 'Csendes éj, szentséges éj'.

Hazaérkezve, a lelkész a költeményt gyorsan leírta. Nagyon örült volna, ha a verset a közeli karácsonyi istentiszteleten elénekelhették volna, viszont az nem volt megzenésítve. Másnap Mohr a költeménnyel átsietett Franz Gruber-hez, jó barátjához, aki egyben a templom orgonistája volt. A hír szerint Mohr költeményét Gruber még aznap megzenésítette.

A kis templomban karácsony napján az összegyűlt híveknek Mohr és Gruber elénekelte az új éneket. Mivel addigra az orgonát még nem javították meg, Gruber az éneket gitáron kísérte.

Néhány héttel később az orgonajavító megérkezett a templomba. Amikor befejezte munkáját, Gruber leült az orgonát kipróbálni. Az első ének, amit az orgonán lejátszott, karácsonyi szerzeménye volt. Mivel az orgonajavítóra a szöveg és a dallam mély hatást gyakorolt, a zeneművet hazavitte alpesi falujába, ahol a tehetséges Strasser nővérek az éneket megtanulták, és a környéken elterjesztették.

A Strasser kvártett éneke szenzációt keltett, és a 'Csendes éj' kezdetű ének hamarosan Európa kedvenc karácsonyi énekévé vált. Az éneket azóta a világ sok nyelvére lefordították, magyarra valószínűleg a századforduló körül. Ennek a szép karácsonyi éneknek a szövege így hangzik:

Csendes éj! Szentséges éj!
Mindenek nyugta mély.
Nincs fent más, csak a szent szülepár,
drága kisdedük álmainál;
szent Fiú aludjál! Szent Fiú aludjál!

Csendes éj, szentséges éj!
Angyalok hangja kél;
halld a mennyei halleluját,
szerte zengi e drága szavát:
Krisztus megszületett, Krisztus megszületett!

Csendes éj! Szentséges éj!
Szív örülj, higgy, remélj!
Isten szent Fia hinti reád
ajka vigaszt adó mosolyát;
Krisztus megszabadít, Krisztus megszabadít!

(forrás: MERA - Antenna 2009/6)